

پژوهش‌های بین‌رشته‌ای در اوقات فراغت

دوره ۱، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۳

بررسی عوامل مؤثر بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان در ورزش

محمد واثق فوآد^۱، علیرضا زمانی نوکاآبادی^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران (sumah1363@gmail.com)

۲- استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

چکیده

هدف این پژوهش، بررسی عوامل مؤثر بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان در ورزش بود. پژوهش حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ روش از نوع توصیفی بود که گردآوری داده‌های آن به صورت پیمایشی انجام پذیرفت. جامعه آماری پژوهش، شامل مدیران ورزش دانش‌آموزی، اعضای هیات علمی دانشگاه آگاه در حوزه جامعه‌پذیری در ورزش و معلمان دارای سابقه کار بالا در آموزش و پرورش در کشور عراق بودند. نمونه پژوهش به دلیل مشخص نبودن تعداد جامعه بر اساس جدول کرجسی و مورگان، ۳۸۴ نفر در نظر گرفته شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه محقق‌ساخته شامل ۲۱ سؤال ۵ گزینه‌ای بر اساس مقیاس ۵ ارزشی لیکرت بود که با مرور ادبیات این حوزه آماده گردید. پس از جمع‌آوری داده‌ها، عوامل مؤثر بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان در ورزش، در چهار بعد عوامل دولتی-قانونی، فرهنگی-اجتماعی، مدیریتی و اقتصادی طبقه‌بندی گردید. برای سنجش روایی صوری و محتوایی، پرسشنامه طراحی شده توسط ۱۰ نفر از اساتید مدیریت ورزشی مورد تأیید قرار گرفت و برای سنجش پایایی پرسشنامه، این پرسشنامه در اختیار ۳۰ نفر از افراد نمونه قرار گرفت و با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۳، تأیید شد. نتایج نشان داد به ترتیب عوامل مدیریتی، فرهنگی-اجتماعی، دولتی-قانونی و اقتصادی در توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان در ورزش مؤثر هستند. هر چهار عامل در مجموع حدود ۵۵ درصد از واریانس متغیر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان در ورزش را تبیین کردند. عوامل فرهنگی-اجتماعی با مقدار اثر ۰/۸۴، عوامل دولتی-قانونی با ۰/۸۲، عوامل اقتصادی با ۰/۷۶ و عوامل مدیریتی با ۰/۶۳ بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی اثرگذار بودند.

اطلاعات مقاله

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۲۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۰/۰۱

شماره صفحات: ۶۷-۹۰

واژگان کلیدی:

جامعه‌پذیری، دانش‌آموزان عراق، ورزش تربیتی

استناد به مقاله:

واثق فوآد، محمد و زمانی نوکاآبادی، علیرضا. (۱۴۰۳). بررسی عوامل مؤثر بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان در ورزش. *اندیشه‌های نوین در ورزش تربیتی*، ۱(۳)، ۶۷-۹۰.

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید.

DOI: <https://doi.org/10.22034/ntes.2025.489086.1022>

URL: https://ntes.imamreza.ac.ir/article_214296.html

مقدمه

عصری که هر روز با شتاب بیشتری به سمت صنعتی شدن و غلبه نظام سرمایه‌داری و در نتیجه، کاهش روزافزون پیوندهای اجتماعی، بی‌هویتی، انزوا، انفعال و ازخودبیگانگی پیش می‌رود، دغدغه فیلسوفان اخلاق، جامعه‌شناسان و مصلحان اجتماعی شده است تا با یافتن فرصت‌هایی بتوانند پیوندهای اجتماعی گسسته‌شده حاصل از این تحول را مجدداً به جامعه بازگردانند. از این رو، بسیاری از اندیشمندان اعتقاد دارند که می‌توان از فرایند اجتماعی‌شدن که یکی از مهم‌ترین و زیربنایی‌ترین مؤلفه‌ها و محورهای توسعه اجتماعی است، به منظور بهبود گسست‌های اجتماعی بهره جست (حاجی‌زاده و همکاران، ۱۳۹۹).

گرچه واژه «جامعه‌پذیری»^۱ تنها مربوط به چند دهه گذشته می‌شود، اما مفهوم آن به همان روزی برمی‌گردد که بشر پا به کره زمین گذاشت. انسان‌های اولیه و غارنشین، چنان از پس وظایف تربیتی، آموزشی و انتقال تجربیات خود بر نسل دیگر برمی‌آمدند که گویی افراد بشر در هر دوره تاریخی بدون گذر از مسیر اجتماعی شدن، قادر به ادامه حیات خود نبوده است (مختارپور، ۱۳۹۸). جامعه‌پذیری، فرآیند مستمر یادگیری است که به موجب آن، افراد ضمن آشنا شدن با نظام از طریق کسب اطلاعات و تجربیات، به وظایف، حقوق و نقش‌های خویش، به‌خصوص وظایف سیاسی، در جامعه پی می‌برند. جامعه‌پذیری فرآیندی است که فرد را برای زندگی گروهی آماده می‌کند و نقش اساسی در شکل‌گیری رفتار فرد دارد. در این فرآیند، ارزش‌ها، ایثارها، اعتقادات و آداب و رسوم از نسلی به نسل دیگر انتقال می‌یابد و امکان دارد در جریان این انتقال، تغییرات و یا تعدیلهایی نیز صورت پذیرد (کرانمر^۲، ۲۰۱۸). جامعه‌پذیری را می‌توان از دو دیدگاه عینی و ذهنی مورد توجه قرار داد. از منظر عینی، جامعه‌پذیری فرایندی است که به موجب آن جامعه فرهنگش را از یک نسل به نسل بعدی انتقال می‌دهد و فرد را با شیوه‌های پذیرفته و تأییدشده زندگی سازمان‌یافته اجتماعی سازگار می‌کند (اوه^۳، ۲۰۲۳). بنابراین، کارکرد جامعه‌پذیری این است که استعداد و انضباط‌هایی را که فرد به آنها نیاز دارد، پرورش می‌دهد، نظام ارزش‌ها، آرمان‌ها و انتظارات زندگی جاری جامعه‌ای خاص را به فرد منتقل می‌کند و به‌خصوص، نقش‌های اجتماعی را که ضرورت دارد فرد ایفا کند، به او آموزش می‌دهد. از لحاظ ذهنی، جامعه‌پذیری فرایندی برای شکوفا کردن استعدادهای بالقوه، فراهم‌آوردن امکانات رشد و شخصیت و تبدیل فرد، به فردی اجتماعی و در نتیجه، رشد شخصیت و آموزش نقش‌ها و منش‌ها، به وجود آوردن خواسته‌ها و برآوردن نیازها و دستیابی به تجربه‌های اجتماعی است (انجلس و همکاران^۴، ۲۰۲۴). جامعه‌پذیری یا اجتماعی شدن فرآیندی است که طی آن، فرد به شخصی خودآگاه، دانا و ورزیده در شیوه‌های فرهنگی که در آن متولد گردیده است، تبدیل می‌شود. جامعه‌پذیری فرآیند تأثیر متقابل بین یک شخص و محیط اجتماعی او را می‌رساند که نتیجه آن، پذیرش مدل‌های رفتار اجتماعی در آن

1. Socialization
2. Cranmer, G. A.
3. Oh, Y.
4. Angeles, A.

محیط و پیدایی نوعی انطباق بین فرد و جامعه است. در این معنا، جامعه‌پذیری فرایندی است روانی- اجتماعی که بر پایه آن، شخصیت اساسی تحت تأثیر محیط و مخصوصاً نهادهای تربیتی، دینی و خانوادگی شکل می‌گیرد (قربانی و جمعه‌نیا، ۱۳۹۷). اجتماعی شدن به معنای همسازي و هم‌نوایی فرد با ارزش‌ها، هنجارها و نگرش‌های گروهی و اجتماعی است؛ یا به عبارتی، فراگردی است که به واسطه آن هر فرد دانش و مهارت‌های اجتماعی لازم برای مشارکت موثر و فعال در زندگی گروهی و اجتماعی را کسب می‌کند (ططری و مؤمنی، ۱۳۹۹).

فعالیت‌های حرکتی، منبع اجتماعی شدن، ارتباط و یکپارچگی اجتماعی به ویژه در محیط جوانان هستند. کودکان می‌توانند بسیاری از مسائل اجتماعی را توسعه دهند، مهارت‌های حضور در ورزش- های گروهی مانند مهارت‌های رهبری، ارتباطات و تیم‌سازی را یاد بگیرند که در کل زندگی‌شان بسیار مفید خواهد بود (پوماچی و سوپا، ۲۰۱۶). جامعه‌پذیری ورزشی، عبارت از عوامل و شرایطی است که سبب جذب کودکان و نوجوانان به سمت ورزش و تداوم فعالیت آن‌ها در این عرصه می‌شود؛ از این‌رو، جامعه‌شناسان در بررسی رفتار کسانی که ورزش می‌کنند به این نکته توجه دارند که ورزش نیز همچون الگوهای رفتاری دیگر، تحت تأثیر عوامل جامعه‌پذیری قرار دارد و ورزشکار شدن مستلزم جامعه‌پذیری است (مختارپور، ۱۳۹۸). تا به امروز، چهار فرآیند اجتماعی شدن ورزشی شناسایی شده است: الف) اجتماعی شدن در ورزش، ب) اجتماعی شدن از طریق ورزش، ج) اجتماعی شدن در تیم‌های ورزشی و د) اجتماعی شدن خارج از ورزش. از لحاظ تاریخی، اجتماعی شدن در ورزش بیشترین توجه علمی را دریافت کرده است (گرتز، ۲۰۲۴). این فرآیند بر چگونگی مشارکت افراد در ورزش، حفظ مشارکت و یادگیری نقش‌های ورزشی خود در طول حرفه‌شان متمرکز است. محققان بین‌رشته‌ای نقش ویژگی‌های جمعیتی مختلف (مانند جنسیت ورزشکار، ترتیب تولد، مکان، نژاد، قومیت و ترکیب خانوادگی) را در انتخاب و تداوم مشارکت ورزشی شناسایی کرده‌اند. اجتماعی شدن از طریق ورزش- دومین فرآیند اجتماعی شدن که مورد بررسی قرار گرفته است- توصیف می‌کند که چگونه ورزشکاران از طریق تعاملات ورزشی خود، هنجارهای اجتماعی را یاد می‌گیرند و با آن‌ها سازگار می‌شوند. به عبارت دیگر، این فرآیند، چگونگی تأثیر ورزش بر زندگی غیرورزشی ورزشکاران (به خوبی یا بدی) از طریق انتقال نگرش‌ها، هنجارها و باورهای اجتماعی و همچنین اصلاح مهارت‌های زندگی و شیوه‌های رفتار را در نظر می‌گیرد. مشارکت ورزشی به عنوان آزمایشگاهی برای تجربه انسانی و یادگیری در مورد رقابت، کار تیمی، همکاری و قوانین دنبال کردن در نظر گرفته می‌شود. از طریق این تعاملات است که هنجارهای اجتماعی آموخته می‌شوند و در ساختارهای اجتماعی بزرگ‌تر در میان افراد شرکت‌کننده در ورزش پیاده می‌شوند (ییلدریم و کاز، ۲۰۱۸). اجتماعی شدن در تیم‌های ورزشی، جدیدترین فرآیندی است که مورد توجه محققان قرار می‌گیرد و بر چارچوب‌های سازمانی و گروهی متکی است که بر تجربیات درون تیم‌های خاص محدود می‌شود. این فرآیند، چگونگی یادگیری و سازگاری ورزشکاران با انتظارات و واقعیت‌های عضویت در یک تیم، از جمله وظایف،

1. Pomohaci, M. & Sopa, I. S.
2. Gertz, H. J.
3. Yildirim, M. & Caz, C.

نقش‌ها و پویایی تیم را در نظر می‌گیرد. محققان بین‌رشته‌ای عمدتاً بر روی انتساب و فرض نقش‌های ورزشی، از جمله تطابق انتظارات نقش بین ورزشکاران ورودی و رهبران تیم و توازن انتظارات برای انطباق با فردیت در میان گروه تمرکز کرده‌اند (البایراک و بایراکدارالو^۱، ۲۰۱۸). به‌طور کلی، مشخص شده هر چه میزان مشارکت نوجوانان در ورزش افزایش یابد، احتمال مواجهه آن‌ها با برخی ارزش‌های رایج در محیط ورزشی افزایش یافته و به دنبال آن راحت‌تر می‌توانند به این ارزش‌ها توجه نمایند و در خود تطابق و همسازی ایجاد نمایند. به دنبال افزایش میزان توجه به ارزش‌های گروه‌های مختلف همچون خانواده، دوستان و ... در قالب هنجارهای ذهنی، شرایط برای فراگیری و انتقال ارزش‌ها مهیا خواهد شد (حاجی‌زاده و همکاران، ۱۳۹۹). در نهایت، اجتماعی شدن خارج از ورزش که از لحاظ تاریخی مورد مطالعه قرار نگرفته است، شامل فرآیند پیچیده‌ای است که بر گذار از نقش ورزشکار متمرکز است. این فرآیند اغلب با تغییر و مدیریت هویت، تغییر در اولویت‌های شخصی و تغییر در هویت مشخص می‌شود که شبکه‌های اجتماعی، دسترسی به خدمات پشتیبانی و برای برخی از ورزشکاران روند پیری را کاهش می‌دهد (دیلی و همکاران^۲، ۲۰۲۰).

جامعه‌پذیری ورزشی تحت تأثیر عوامل زیادی قرار دارد. قربانی و همکاران (۱۴۰۲)، خانواده، گروه همسالان، مدرسه و دیگران را از جمله این عوامل مهم ذکر کرده‌اند. دارین و همکاران (۱۳۹۹)، وضعیت اجتماعی، یادگیری هنجارها و ارزش‌ها، سازگاری با شرایط تیم و بهبود تعامل اجتماعی را در جامعه‌پذیری ورزشی دارای اهمیت برشمرده‌اند. تیندان و همکاران^۳ (۲۰۱۹)، آموزش ورزش، رسانه‌های جمعی و مربیان ورزش و راس-کوردیس و پائولی-کوبا^۴ (۲۰۱۸) گروه‌های مرجع و علاقمندی جوانان به ورزش را در جامعه‌پذیری ورزشکاران مؤثر می‌دانند. از مهم‌ترین پیامدهای مشارکت اجتماعی در ورزش می‌توان به مواردی نظیر انسجام اجتماعی، اعتماد اجتماعی، بعد سلامت، بعد پرورشی و اخلاقی، شور و نشاط، روابط اجتماعی، هویت اجتماعی و کاهش آسیب‌های اجتماعی اشاره نمود (کریمی و همکاران، ۱۳۹۸) و آموزش الگوهای رفتاری صحیح، تعیین اهداف آموزشی، آموزش مهارت‌های صحیح ارتباطی، توسعه اخلاق‌مداری، نهادینه ساختن هنجارها و ارزش‌ها را به عنوان راهبردهای بهبود فرآیند جامعه‌پذیری ورزشکاران معرفی کرد (دارین و همکاران، ۱۳۹۹).

از جمله منظرهای مهم ورزش در هر کشور، ورزش تربیتی است (شهوولی و همکاران، ۱۳۹۹). ساختار ورزش به صورت هرم و از چهار حوزه اصلی تشکیل شده است که ورزش تربیتی (ورزش مدارس و دانشگاه) در قاعده و بر روی آن به ترتیب، ورزش همگانی (فعالیت جسمانی بدون محدودیت برای همه)، ورزش قهرمانی (ورزش مدال‌آور) و در نهایت، ورزش حرفه‌ای (درآمدزایی باشگاه‌ها و ورزشکاران) قرار دارد. ورزش تربیتی، برنامه ورزشی است که در واحدهای آموزش رسمی شامل مدارس، دانشگاه‌ها و سایر مؤسسات آموزش عالی کشور انجام می‌شود و ورزشی است که

1. Albayrak, & Bayrakdaroglu
2. Daily et al.
3. Tindaon et al.
4. Rohrs-Cordes & Paule-Koba

از طریق آن، فرد در قالب خانواده و نهادهای رسمی آموزشی، به صورت آگاهانه در دوره‌های خاص، مهارت‌های ورزشی را فرامی‌گیرد؛ به‌گونه‌ای که به نقش و ارزش فرآیند در سلامت جسمی و روحی و موفقیت در زندگی نیز پی می‌برد (پیران‌حمل‌آبادی و همکاران، ۱۴۰۳). ورزش تربیتی در پرورش فرد از پایین‌ترین سطح آموزشی یعنی دوره‌های پیش‌دبستان تا دبستان، راهنمایی، دبیرستان و دانشگاه در رشد فرد در زمینه‌های مختلف جسمی، روانی و تحصیلی مؤثر است. این حوزه از بازی-های کودکان تا دبستانی، از تمرینات تا مسابقات آموزشی، از کارگاه‌های آموزشی تا اردوهای آموزشی- ورزشی، نقش مهمی در شکوفایی افراد از ابعاد مختلف دارد (کودراتشوویچ^۱، ۲۰۲۳). بازی‌ها به کودکان کمک می‌کنند تا دنیای خود را کشف و با محیط و جامعه تعامل برقرار کنند. در بازی و دروس تربیت‌بدنی و ورزش، دانش‌آموزان نقش‌های گوناگون را تجربه می‌کنند. فعالیت‌های ورزشی در مدارس و دانشگاه، از حرکات ساده تا بازی و ورزش قهرمانی را شامل می‌شوند (فورتی^۲، ۲۰۲۰). ورزش تربیتی بیشترین سطح و دامنه مشارکت افراد را در مقایسه با سایر حوزه‌ها (همگانی، قهرمانی و حرفه‌ای) دارد؛ به عنوان مثال، افراد کمی به عنوان شرکت‌کننده فعال (ورزشکار) در ورزش حرفه‌ای مشارکت دارند، اما بیشترین شرکت‌کننده غیرفعال (تماشاگر و رسانه‌های گروهی) در این رشته‌ها دیده می‌شوند. در ورزش تربیتی، تعداد شرکت‌کنندگان غیرفعال، تماشاگران و فعالیت رسانه‌ای گروهی بسیار کم و تعداد شرکت‌کنندگان فعال بسیار زیاد است (ال یاریبی و کاووسانو^۳، ۲۰۱۷). ورزش تربیتی شامل دو بخش اصلی آموزشی (درس تربیت‌بدنی) و فوق برنامه (مسابقات و ...) می‌باشد. اهداف کمی این حوزه، بر اساس بهبود کیفیت دروس تربیت‌بدنی و افزایش انگیزه دانش‌آموزان، برای شرکت در برنامه‌های ورزشی است. این اثربخشی، زمانی به حداکثر ممکن خواهد رسید که از رسانه‌های ورزشی به نحو مطلوبی استفاده شود یا مدیران رسانه‌های ورزشی با شناخت این مهم، توجه خاصی را به ورزش تربیتی مبذول کنند (آنجلز و همکاران^۴، ۲۰۲۴).

در میان افراد مختلف یک جامعه، نسل جوان و نوجوان آن که در واقع آینده‌سازان هر کشور محسوب می‌گردند، از اهمیت بسیار زیادی برخوردار هستند و میزان اجتماعی‌شدن و یا جامعه‌پذیری آن‌ها می‌تواند در رشد و ارتقاء جنبه‌های مختلف آن کشور در بلندمدت نقش بسیار تأثیرگذاری داشته باشد؛ مسئله‌ای که در حال حاضر در جوامع مختلف و به‌ویژه کشورهای در حال توسعه همچون عراق و دیگر کشورهای مشابه، به دلیل وجود برخی مسائل و مشکلات اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و غیره و همچنین تأثیر رسانه‌های مختلف و دلسردی‌هایی که معمولاً در میان این نسل ایجاد شده، اهمیت بسیار زیادی دارد و غفلت از آن می‌تواند تبعات جبران‌ناپذیری برای آن کشور به همراه داشته باشد (دیتمارس^۵، ۲۰۲۳) و می‌طلبد مدیران و مسئولان آموزش و پرورش عراق، برنامه‌های مناسبی را در خصوص جامعه‌پذیری دانش‌آموزان این کشور از طریق ورزش تربیتی تدوین و اجرا کنند تا از

1. Kudratshoevich, S. E.
2. Forte, L.
3. Al-Yaaribi, A. & Kavussanu, M.
4. Angeles, A.
5. Ditmars, M. M. V.

پیامدهای مثبت آن در بخش‌های مختلف جامعه بهره‌مند شوند (الدولیمی و همکاران^۱، ۲۰۲۴). از آنجا که تاکنون مطالعه‌ای به‌طور مستقیم بر روی جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراق انجام نشده است و با توجه به اهمیت موضوع و مزایای فراوان ورزش، به‌ویژه از منظر اجتماعی، مطالعه حاضر در نظر دارد عوامل مؤثر بر جامعه‌پذیری دانش‌آموزان مدارس عراق در ورزش را مورد بررسی قرار دهد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ روش، از نوع توصیفی است که گردآوری اطلاعات آن به صورت پیمایشی انجام شد. در گام نخست، جهت گردآوری مبانی نظری و ادبیات و پیشینه پژوهش، به مطالعه منابع علمی مختلف از جمله کتاب‌ها، مقالات و سایت‌های معتبر علمی پرداخته شد. سپس عوامل تأثیرگذار ورزش بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان استخراج و در مرحله بعد، معیارها و شاخص‌ها از طریق پرسشنامه به اعضاء جامعه ارائه گردید.

جامعه آماری پژوهش شامل مدیران و مسئولان ورزش دانش‌آموزی، اساتید رشته مدیریت ورزشی و جامعه‌شناسی ورزشی که سابقه کار پژوهشی در رابطه با موضوع پژوهش را داشتند و معلمان تربیت‌بدنی عراق بودند. نمونه آماری پژوهش با توجه به مشخص نبودن تعداد دقیق جامعه آماری، بر اساس جدول کرجسی و مورگان، ۳۸۴ نفر در نظر گرفته شد. تعداد ۴۰۰ پرسشنامه ارسال شد و ۳۸۴ پرسشنامه تکمیلی در تحلیل مورد استفاده قرار گرفت. پرسشنامه‌ها به شیوه تصادفی طبقه‌ای از شهرهای شمالی، جنوبی، شرقی و غربی عراق جمع‌آوری گردید.

ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه محقق‌ساخته بود. روایی محتوا و صوری پرسشنامه طراحی شده توسط ۱۰ نفر از اساتید مدیریت ورزشی مورد تأیید قرار گرفت. همچنین برای سنجش پایایی پرسشنامه، این پرسشنامه در اختیار ۳۰ نفر از افراد نمونه قرار گرفت که پس از جمع‌آوری، ضریب آلفای کرونباخ آن برابر ۰/۸۳ حاصل گردید که نشانگر پایایی مطلوب آن بود.

در این پژوهش، از دو بخش آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. از آمار توصیفی، برای بیان اطلاعات جمعیت‌شناختی اعضای نمونه و از آمار استنباطی آزمون فریدمن و تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم در نرم افزار Lisrel استفاده گردید.

نتایج

جدول ۱، اطلاعات جمعیت‌شناختی نمونه آماری را ارائه می‌دهد.

جدول ۱. اطلاعات جمعیت‌شناختی گروه نمونه

شاخص	مؤلفه‌ها	فراوانی	درصد
------	----------	---------	------

1. Aldoleimi, A. S. S.

جنسیت	مذکر	۲۶۱	۶۷/۹۶
	مؤنث	۱۲۳	۳۲/۰۳
سن	۳۰ سال و کمتر	۳۶	۹/۳۷
	۳۱ تا ۴۰ سال	۱۲۴	۳۲/۲۹
	۴۱ تا ۵۰ سال	۱۱۳	۲۹/۴۲
	۵۱ تا ۶۰ سال	۴۹	۱۲/۷۶
	بالتر از ۶۰ سال	۶۲	۱۶/۱۴
سابقه کاری	۱ تا ۱۰ سال	۱۱۳	۲۹/۴۲
	۱۱ تا ۲۰ سال	۱۲۷	۳۳/۰۷
	۲۱ سال به بالاتر	۱۴۴	۳۷/۵۰
عنوان شغلی	مدیران و مسئولان ورزش دانش‌آموزی	۱۱۰	۲۸/۶۴
	اساتید مدیریت ورزشی و جامعه‌شناسی ورزشی	۷۱	۱۸/۴۸
	معلمان تربیت بدنی	۲۰۳	۵۲/۸۶
تحصیلات	فوق دیپلم	۱۴	۳/۶۴
	لیسانس	۱۰۵	۲۷/۳۴
	فوق لیسانس	۱۳۹	۳۶/۱۹
	دکتری	۱۲۶	۳۲/۸۱

به منظور مشخص نمودن عوامل مؤثر بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان و مؤلفه‌ها و شاخص‌های تأثیرگذار آن، از روش تحلیل عاملی اکتشافی استفاده گردید. بدین ترتیب، در ابتدا با هدف تعیین کفایت حجم نمونه از آزمون کایسر، مایر و الکین (KMO) استفاده شد. این آزمون بررسی می‌کند که آیا سؤالات پرسشنامه قابل دسته‌بندی به یک مجموعه کوچک‌تر از عوامل هستند یا خیر؟ این شاخص، شامل مقادیر بین اعداد صفر و یک است و مقادیر بزرگ‌تر از ۰/۵ نشان می‌دهند که تعداد داده‌ها برای اجرای تحلیل عاملی مناسب هستند. مقدار به دست آمده از آزمون KMO (۰/۹۵۶) در جدول ۲ بیانگر آن است که حجم نمونه برای انجام تحلیل عاملی از کفایت لازم برخوردار است و انجام تحلیل عاملی بر روی داده‌های تحقیق امکان‌پذیر است. همچنین با توجه به سطح معناداری آزمون بارتلت که کوچک‌تر از ۰/۰۵ است، مشخص شد که تحلیل عاملی برای شناسایی ساختار و مدل عاملی، مناسب است و فرض شناخته بودن ماتریس همبستگی رد می‌گردد. به عبارتی، این آزمون نشان می‌دهد که ارتباط معناداری بین متغیرها موجود است و امکان کشف ساختار جدید در داده‌ها وجود دارد.

جدول ۲. آزمون بارتلست و شاخص KMO

راهکارهای وضعی	
شاخص کفایت نمونه‌گیری (KMO)	۰/۹۵۶
شاخص خی دو	۱۳۹۶
درجه آزادی	۴۴۸
سطح معناداری	۰/۰۰۱

جدول ۳، بارهای عاملی هر یک از متغیرها را بعد از چرخش واریماکس نشان می‌دهد. روش واریماکس، رایج‌ترین روش چرخش متعامد در تحلیل عاملی است. هدف این چرخش، رسیدن به ساختار ساده با متعامد نگه داشتن محورهاى عاملی می‌باشد. روش واریماکس، پیچیدگی مؤلفه‌ها از طریق بزرگ‌ترسازى بارهای بزرگ و کوچک‌ترسازى بارهای کوچک در داخل هر مؤلفه (ستون) را به حداقل می‌رساند. مطابق با نتایج جدول ۳، در کل، ارزش ویژه چهار عامل دولتی- قانونی بیشتر از یک (۸/۶۵۲، ۴/۴۷۷، ۱/۶۶۳ و ۱/۷۱۲) می‌باشد. در واقع این چهار عامل، ۵۵/۵۹۶ درصد از واریانس کل را تبیین می‌کنند.

جدول ۳. درصد واریانس و مقادیر ویژه عامل‌های مختلف

مقادیر عامل‌ها بعد از چرخش			واریانس تبیین شده			مقادیر ویژه اولیه			مؤلفه/شاخص	
درصد تبیینی	درصد واریانس	مجموع	درصد تبیینی	درصد واریانس	مجموع	درصد تبیینی	درصد واریانس	مجموع	شاخص‌ها	مؤلفه‌ها
۱۷/۴۹۸	۱۶/۶۵۳	۳/۶۵۱	۳۵/۶۵۲	۳۵/۶۵۲	۷/۷۵۶	۳۵/۶۵۲	۳۵/۶۵۲	۸/۶۵۲	میزان سرانه ورزشی تعیین شده برای دانش‌آموزان	عوامل دولتی- قانونی
۳۰/۸۵۹	۱۵/۲۶۶	۳/۴۸۲	۴۴/۵۱۲	۸/۸۶	۳/۱۴۵	۴۴/۵۱۲	۸/۸۶	۴/۴۷۷	وجود قوانین مربوط به توسعه ورزش دانش‌آموزی، به عنوان بخشی از وظایف ارگان‌های مختلف کشور عراق از جمله شهرداری‌ها، مدارس، دهیاری‌ها و غیره	
۴۳/۶۶۲	۱۲/۸۲۱	۳/۳۲۹	۵۱/۹۷۶	۷/۴۶۴	۱/۴۹۹	۵۱/۹۷۶	۷/۴۶۴	۱/۶۶۳	میزان سرانه در نظرگرفته شده برای پارک‌ها، فضاهای سبز، فضاهای اختصاصی برای دانش‌آموزان	
۵۵/۵۹۶	۹/۷۴۵	۲/۹۶۸	۵۸/۱۰۴	۶/۱۲۸	۱/۱۱۶	۵۸/۱۰۴	۶/۱۲۸	۱/۷۱۲	میزان اهمیت طرح ورزش دانش‌آموزی از سوی دولتمردان و تأکید و همکاری آن‌ها بر بخش‌های مختلف اجرای طرح	
						۶۳/۸۹۳	۵/۷۸۹	۰/۹۸۹	تأثیر تغییرات ساختار دولت و سیاست‌ها بر	

									میزان حمایت از اجرای طرح‌های ورزش دانش-آموزی		
								۶۹/۱۵۱	۵/۲۵۸	۰/۹۷۳	انتخاب محتوی مناسب برای بخش‌های مختلف طرح ورزش دانش‌آموزی متناسب با هنجارهای فرهنگی، اجتماعی، دینی و مذهبی جامعه
								۷۳/۴۸۲	۴/۳۳۱	۰/۹۴۹	اهمیت وجود یا عدم وجود تبعیض‌های جنسیتی، قومیتی، زبانی، نژادی و غیره به هنگام اجرای طرح ورزش دانش‌آموزی
								۷۷/۲۰۹	۳/۷۳۷	۰/۹۳۰	تأثیر عوامل مختلف بر تغییرات ساختار فرهنگی و به تبع سلیق و علایق دانش‌آموزان عراقی
								۸۰/۸۶۵	۳/۶۵۶	۰/۹۲۷	توجه به مسئله سلامت دانش‌آموزان به عنوان بخش مهمی از جامعه و نقش مهم آن‌ها در آینده کشور
								۸۳/۵۲۴	۲/۶۵۹	۰/۸۷۶	توجه به شرایط مکانی و زمانی مناسب برای حضور هر چه پرنگتر دانش‌آموزان در برنامه‌های ورزشی مختلف، با توجه به حساسیت جامعه و خانواده نسبت به آن‌ها
								۸۵/۷۵۲	۲/۲۲۸	۰/۷۶۴	در نظر گرفتن شرایط عادلانه برای دانش-آموزان دختر و پسر به منظور مشارکت در طرح ورزش دانش‌آموزی
								۸۷/۸۵۸	۲/۱۰۶	۰/۷۵۱	میزان استقبال و بکارگیری ایده‌های خلاقانه و نوآورانه در خصوص اجرای طرح ورزش دانش‌آموزی
								۸۹/۹۶	۲/۱۰۲	۰/۷۲۱	استفاده از نیروهای جوان، پرنشاط و خلاق در اجرای طرح ورزش دانش‌آموزی
								۹۱/۴۰۲	۱/۴۴۲	۰/۵۷۸	ترکیب طرح ورزش دانش‌آموزی با برنامه‌های جانبی مختلف، همچون جشنواره‌ها، پاکسازی محیط زیست، آشنایی با اماکن

عوامل مؤثر بر توسعه جامعه پذیر دانش آموزان در...

عوامل مؤثر بر توسعه جامعه پذیر دانش آموزان در...

								تاریخی، فرهنگی، طبیعی و غیره
						۹۲/۸۳۱	۱/۴۲۹	۰/۵۳۱
						۹۴/۱۳	۱/۲۹۹	۰/۵۲۹
						۹۵/۳۲۹	۱/۱۹۹	۰/۵۱۰
						۹۶/۵۲۴	۱/۱۹۵	۰/۴۶۳
						۹۷/۶۹۲	۱/۱۶۹	۰/۳۷۹
						۹۸/۸۴۹	۱/۱۶۷	۰/۳۵۷
						۱۰۰	۱/۱۳۰	۰/۳۲۱

جدول ۴، نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و بارهای عاملی گویه‌های پرسشنامه را نشان می‌دهد. بار عاملی بین ۰/۳ تا ۰/۶ قابل قبول و و بزرگ‌تر از ۰/۶ مطلوب است (حبیبی و سرآبادانی، ۱۴۰۱) که همان‌طور که در جدول مشخص است، همه بارهای عاملی بالاتر از ۰/۴ می‌باشند. بیشترین بار عاملی مربوط به تأمین سرمایه لازم برای تبلیغات و آگاهی‌بخشی در خصوص اهمیت طرح ورزش دانش‌آموزی به مقدار ۰/۹۹۵ (مؤلفه اقتصادی) و انتخاب محتوای مناسب برای بخش‌های مختلف طرح ورزش دانش‌آموزی متناسب با هنجارهای فرهنگی، اجتماعی، دینی و مذهبی جامعه به مقدار ۰/۸۸۳ (عامل فرهنگی- اجتماعی) است. با توجه به بار عاملی گویه‌های پرسشنامه سؤالات مربوط به هر مؤلفه، عوامل مؤثر بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان مشخص گردید، تا با توجه به آنها، تحلیل عاملی تأییدی صورت پذیرد. مطابق با جدول ۴، پنج شاخص مربوط به مؤلفه دولتی- قانونی،

شش شاخص مربوط به مؤلفه فرهنگی- اجتماعی، هفت شاخص مربوط به مؤلفه مدیریتی و سه شاخص مربوط به مؤلفه اقتصادی است.

جدول ۴. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و بارهای عاملی گویه‌های پرسشنامه

عامل	شاخص	عوامل دولتی - فرهنگی اجتماعی	عوامل مدیریتی	عوامل اقتصادی
عوامل دولتی - قانونی	میزان سرانه ورزشی تعیین شده برای دانش‌آموزان	۰/۷۶۱		
	وجود قوانین مربوط به توسعه ورزش دانش‌آموزی به‌عنوان بخشی از وظایف ارگان‌های مختلف کشور عراق، از جمله شهرداری‌ها، مدارس، دهیاری‌ها و غیره	۰/۵۵۴		
	میزان سرانه در نظر گرفته شده برای پارک‌ها، فضاهای سبز و اختصاصی برای دانش‌آموزان	۰/۶۹۱		
	میزان اهمیت طرح ورزش دانش‌آموزی از سوی دولت‌مردان و تأکید و همکاری آن‌ها بر بخش‌های مختلف اجرای طرح	۰/۴۸۸		
	تأثیر تغییرات ساختار دولت و سیاست‌ها بر میزان حمایت از اجرای طرح‌های ورزش دانش‌آموزی	۰/۷۲۳		
عوامل فرهنگی اجتماعی	انتخاب محتوای مناسب برای بخش‌های مختلف طرح ورزش دانش‌آموزی متناسب با هنجارهای فرهنگی، اجتماعی، دینی و مذهبی جامعه	۰/۸۸۳		
	اهمیت وجود یا عدم وجود تبعیض‌های جنسیتی، قومیتی، زبانی، نژادی و غیره به هنگام اجرای طرح ورزش دانش‌آموزی	۰/۴۴۲		
	تأثیر عوامل مختلف بر تغییرات ساختار فرهنگی و به تبع، سلیق و علایق دانش‌آموزان عراقی	۰/۵۵۲		

		۰/۸۷۷	توجه به مسئله سلامت دانش آموزان به عنوان بخش مهمی از جامعه و نقش مهم آنها در آینده کشور		
		۰/۶۳۹	توجه به شرایط مکانی و زمانی مناسب برای حضور هر چه پررنگ تر دانش آموزان در برنامه های ورزشی مختلف، با توجه به حساسیت جامعه و خانواده نسبت به آنها		
		۰/۴۶۷	در نظر گرفتن شرایط عادلانه برای دانش آموزان دختر و پسر به منظور مشارکت در طرح ورزش دانش آموزی		
	۰/۷۷۱		میزان استقبال و بکارگیری ایده های خلاقانه و نوآورانه در خصوص اجرای طرح ورزش دانش آموزی	عوامل مدیریتی	
	۰/۹۵۶		استفاده از نیروهای جوان، پرنشاط و خلاق در اجرای طرح ورزش دانش آموزی		
	۰/۶۶۰		ترکیب طرح ورزش دانش آموزی با برنامه های جانبی مختلف، همچون جشنواره ها، پاکسازی محیط زیست، آشنایی با اماکن تاریخی، فرهنگی، طبیعی و غیره		
	۰/۴۷۹		فراهم آوردن شرایط مناسب به منظور شناسایی استعداد های ورزشی در خلال اجرای برنامه های ورزش دانش آموزی		
	۰/۵۵۸		انتخاب زمان مناسب و مکان جذاب برای اجرای برنامه های ورزش دانش آموزی		
	۰/۶۳۹		هم افزایی مدیران ورزش دانش آموزی برای توسعه ورزش دانش آموزی		
	۰/۴۹۹		فرآیند علمی و دقیق ثبت اطلاعات آماری مربوط به پیشرفت یا پسرفت بخش های مختلف طرح ورزش دانش آموزی و ارائه گزارش به مسئولین ذیربط		
	۰/۸۴۷		میزان استقبال بخش دولتی و خصوصی در سرمایه گذاری برای		عوامل اقتصادی

				اجرای طرح‌های مختلف ورزش دانش‌آموزی
				تأمین سرمایه لازم برای تبلیغات و آگاهی‌بخشی در خصوص اهمیت طرح ورزش دانش‌آموزی
				شناسایی موانع سرمایه‌گذاری در طرح ورزش دانش‌آموزی و تحقیق و پژوهش در این خصوص

برای بررسی همبستگی درونی این عوامل، از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. براساس جیبی و سرآبادانی (۱۴۰۱)، ضریب همبستگی بالاتر از ۰/۴ مناسب است. نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد همه ضرایب همبستگی مثبت و معنادار هستند و بین عوامل مؤثر بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی رابطه معناداری وجود دارد و همه آن‌ها در توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان مؤثر هستند.

پژوهش‌های بین‌رشته‌ای در اوقات فراغت

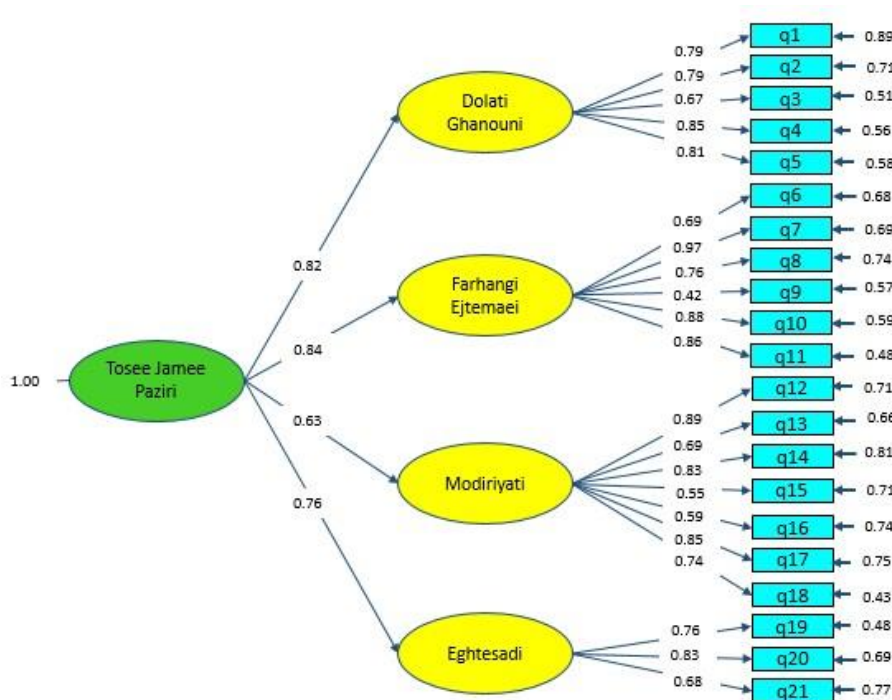
پاییز ۱۴۰۳ شماره ۳

۷۹

جدول ۵. ضرایب پایایی و همبستگی بین خرده‌مقیاس‌های پرسشنامه

عوامل	تعداد گویه	ضریب پایایی	عوامل دولتی- قانونی	عوامل فرهنگی- اجتماعی	عوامل مدیریتی	عوامل اقتصادی
عوامل دولتی- قانونی	۵	۰/۸۲	۱	۰/۷۴	۰/۸۲	۰/۸۷
عوامل فرهنگی- اجتماعی	۶	۰/۹۲		۱	۰/۹۱	۰/۶۷
عوامل مدیریتی	۷	۰/۷۴			۱	۰/۹۰
عوامل اقتصادی	۲	۰/۸۶				۱
مؤلفه‌های نقش ورزش بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی	۲۱	۰/۸۹				

پس از مشخص شدن شاخص‌های مورد نظر، از تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم برای مشخص کردن این مؤلفه‌ها استفاده شد که در شکل ۱ نشان داده شده است. لازم به ذکر است که مدل زیر تأییدی بر روایی سازه ابزار پژوهش نیز می‌باشد. ۲۱ شاخص پرسشنامه به عنوان متغیرهای آشکار از ۴ متغیر مکنون مؤلفه دولتی- قانونی، مؤلفه فرهنگی- اجتماعی، مؤلفه مدیریتی و مؤلفه اقتصادی که از مؤلفه‌های مهم تأثیرگذار بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی می‌باشند، حمایت می‌کنند. به عبارتی، مدل ارائه شده، ساختار و شاخص‌های مورد مطالعه را مورد تأیید قرار می‌دهد و این در حالی است که تمام بارهای عاملی معنادار بوده و شاخص‌ها، عوامل مرتبط را به خوبی حمایت می‌کنند.

شکل ۱. مدل ضرایب استاندارد شده مقیاس چهار مؤلفه نقش ورزش بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی در ورزش

به واسطه مراحل پیموده شده و تأیید مدل پژوهش در تحلیل عاملی مرتبه دوم، جدول ۶، مؤلفه‌ها و شاخص‌های توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی با نقش ورزش را ارائه می‌دهد.

جدول ۶. بارهای عاملی و همبستگی در حالت استاندارد عوامل مؤثر بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی در ورزش

مؤلفه‌ها	شاخص‌ها	بار عاملی	همبستگی در حالت استاندارد
عوامل دولتی-قانونی	میزان سرانه ورزشی تعیین شده برای دانش‌آموزان	۰/۷۹	۰/۸۹
	وجود قوانین مربوط به توسعه ورزش دانش‌آموزی، به عنوان بخشی از وظایف ارگان‌های مختلف کشور عراق، از جمله شهرداری‌ها، مدارس، دهیاری‌ها و غیره	۰/۷۹	۰/۷۱
	میزان سرانه در نظر گرفته شده برای پارک‌ها، فضاهای سبز و فضاهای اختصاصی برای دانش‌آموزان	۰/۶۷	۰/۵۱
	میزان اهمیت طرح ورزش دانش‌آموزی از سوی دولتمردان و تأکید و همکاری آن‌ها بر بخش‌های مختلف اجرای طرح	۰/۸۵	۰/۵۶
	تأثیر تغییرات ساختار دولت و سیاست‌ها بر میزان حمایت از اجرای طرح‌های ورزش دانش‌آموزی	۰/۸۱	۰/۵۸

۰/۶۸	۰/۶۹	انتخاب محتوای مناسب برای بخش‌های مختلف طرح ورزش دانش‌آموزی متناسب با هنجارهای فرهنگی، اجتماعی، دینی و مذهبی جامعه	عوامل فرهنگی-اجتماعی
۰/۶۹	۰/۹۷	اهمیت وجود یا عدم وجود تبعیض‌های جنسیتی، قومیتی، زبانی، نژادی و غیره به هنگام اجرای طرح ورزش دانش‌آموزی	
۰/۷۴	۰/۷۶	تأثیر عوامل مختلف بر تغییرات ساختار فرهنگی و به تبع آن سلاقی و علایق دانش‌آموزان عراقی	
۰/۵۷	۰/۴۲	توجه به مسئله سلامت دانش‌آموزان به عنوان بخش مهمی از جامعه و نقش مهم آن‌ها در آینده کشور	
۰/۵۹	۰/۸۸	توجه به شرایط مکانی و زمانی مناسب برای حضور هر چه پررنگ‌تر دانش‌آموزان در برنامه‌های ورزشی مختلف، با توجه به حساسیت جامعه و خانواده نسبت به آن‌ها	
۰/۴۸	۰/۸۶	در نظر گرفتن شرایط عادلانه برای دانش‌آموزان دختر و پسر به منظور مشارکت در طرح ورزش دانش‌آموزی	عوامل مدیریتی
۰/۷۱	۰/۸۹	میزان استقبال و بکارگیری ایده‌های خلاقانه و نوآورانه در خصوص اجرای طرح ورزش دانش‌آموزی	
۰/۶۶	۰/۶۹	استفاده از نیروهای جوان، پرنشاط و خلاق در اجرای طرح ورزش دانش‌آموزی	
۰/۸۱	۰/۸۲	ترکیب طرح ورزش دانش‌آموزی با برنامه‌های جانبی مختلف، همچون جشنواره‌ها، پاکسازی محیط زیست، آشنایی با اماکن تاریخی، فرهنگی، طبیعی و غیره	
۰/۷۱	۰/۵۵	فراهم آوردن شرایط مناسب به منظور شناسایی استعدادها و ورزشی در خلال اجرای برنامه‌های ورزش دانش‌آموزی	
۰/۷۴	۰/۵۹	انتخاب زمان مناسب و مکان جذاب برای اجرای برنامه‌های ورزش دانش‌آموزی	عوامل اقتصادی
۰/۷۵	۰/۸۵	هم‌افزایی مدیران ورزش دانش‌آموزی برای توسعه ورزش دانش‌آموزی	
۰/۴۳	۰/۷۴	فرآیند علمی و دقیق ثبت اطلاعات آماری مربوط به پیشرفت یا پسرفت بخش‌های مختلف طرح ورزش دانش‌آموزی و ارائه گزارش به مسئولین ذیربط	
۰/۴۸	۰/۷۶	میزان استقبال بخش دولتی و خصوصی در سرمایه‌گذاری برای اجرای طرح‌های مختلف ورزش دانش‌آموزی	عوامل اقتصادی
۰/۶۹	۰/۸۲	تأمین سرمایه لازم برای تبلیغات و آگاهی‌بخشی در خصوص اهمیت طرح ورزش دانش‌آموزی	
۰/۷۷	۰/۶۸	شناسایی موانع سرمایه‌گذاری در طرح ورزش دانش‌آموزی و تحقیق و پژوهش در این خصوص	

سپس برای برازش مدل، از شاخص‌های برازش مطلق، تطبیقی و مقتصد استفاده شد. نتایج جدول ۷، گویای این مطلب است که شاخص‌های نسبت خی دو به درجه آزادی CMIN/DF برابر با ۲/۶۹، شاخص برازش مطلق RMR کمتر از ۰/۰۵، شاخص‌های برازش تطبیقی CFI و IFI بیشتر از ۰/۹۰، شاخص نیکویی برازش مقتصد هنجار شده PNFI برابر با ۰/۸۴ و شاخص RMSEA برابر با ۰/۰۶۸ در سطح قابل قبولی قرار دارند. بدین ترتیب، می‌توان گفت مدل تحقیق دارای برازش مطلوبی است و ساختار عاملی در نظر گرفته شده برای آن قابل قبول است.

جدول ۷. شاخص‌های برازش مدل ابزار تحقیق

وضعیت	مقدار مطلوب	مقدار	شاخص	
			انگلیسی	معادل فارسی
-	-	۹۲۱/۶۳	% ^۲	خی دو
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۳	GFI	شاخص نیکویی برازش
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۲	AGFI	شاخص نیکویی برازش تعدیل-شده
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۲	NNFI	شاخص برازش هنجار نشده
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۱	NFI	شاخص برازش هنجار شده
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۱	CFI	شاخص برازش تطبیقی
مطلوب	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۱	IFI	شاخص برازش افزایشی
مطلوب	کمتر از ۰/۰۵	۰/۰۰۸۴	RMR	ریشه میانگین مربعات باقی‌مانده
مطلوب	بزرگتر از ۰/۵۰	۰/۸۴	PNFI	شاخص برازش مقتصد هنجار شده
مطلوب	کمتر از ۰/۱	۰/۰۶۸	RMSEA	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد
مطلوب	بین ۱ تا ۳	۲/۶۹	CMIN/DF	خی دو بهنجار شده

سپس برای رتبه‌بندی هر یک از عوامل مؤثر بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان، از آزمون رتبه‌بندی فریدمن استفاده شد. نتایج جدول ۸ نشان می‌دهد که مهم‌ترین مؤلفه‌های نقش ورزش بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان، به ترتیب عوامل مدیریتی، عوامل فرهنگی-اجتماعی، عوامل دولتی-قانونی و عوامل اقتصادی می‌باشند.

جدول ۸. رتبه‌بندی مؤلفه‌های مؤثر بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی در ورزش

رتبه	میانگین رتبه	مؤلفه‌های نقش ورزش بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی	ردیف
۳	۴/۳۶	عوامل دولتی- قانونی	۱
۲	۴/۷۱	عوامل فرهنگی- اجتماعی	۲
۱	۴/۸۸	عوامل مدیریتی	۳
۴	۳/۸۹	عوامل اقتصادی	۴
آماره آزمون			
	۷۶/۴۲۲	کای اسکوار	
	۳	درجه آزادی	
	۰/۰۰۱	سطح معناداری	

بحث و نتیجه‌گیری

توسعه ورزش دانش‌آموزی فرآیندی پویا است و برای تحقق آن و حصول پیامدهای توسعه، دینفعان، استراتژی‌ها، فرایندها و مسیرهای توسعه ورزش با هم عمل می‌کنند. از این‌رو، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان باید به هنگام تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه ورزش دانش‌آموزی به دینفعان، استراتژی‌ها، فرایندها و مسیرهای توسعه ورزش توجه کنند و آن‌ها را مدنظر قرار دهند (میرزایی‌کالار و همکاران، ۱۳۹۹). هدف این پژوهش، بررسی عوامل مؤثر بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی در ورزش بود. یافته‌های به‌دست آمده از پژوهش حاضر نشان می‌دهد که مؤلفه‌های مختلفی در حوزه ورزش بر جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی تأثیرگذار هستند که می‌توان آن‌ها را در چهار گروه معرفی کرد که به ترتیب اولویت عبارتند از: عوامل مدیریتی، عوامل فرهنگی- اجتماعی، عوامل دولتی- قانونی و عوامل اقتصادی. در بخش مدیریتی، مواردی از جمله به‌کارگیری ایده‌های خلاقانه و نوآورانه، ترکیب طرح ورزش دانش‌آموزی با برنامه‌های جانبی، فراهم آوردن شرایط مناسب به منظور شناسایی استعدادها و ورزشی، انتخاب زمان مناسب و مکان جذاب برای اجرای برنامه‌ها، هم‌افزایی مدیران ورزش دانش‌آموزی بر جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی در ورزش مؤثر هستند. موضوع خلاقیت و نوآوری در برنامه‌های ورزشی دانش‌آموزان با هدف دستیابی این برنامه‌ها به موقعیت رقابتی مناسب در کنار دیگر برنامه‌های موجود برای گذران اوقات فراغت و یا حتی برنامه‌های ورزشی که صرفاً با هدف قهرمانی و به صورت حرفه‌ای برگزار می‌گردند، لازم و ضروری می‌باشد؛ چرا که استفاده از ایده‌های خلاقانه و نوآورانه منجر به ایجاد جذابیت بیشتر در برنامه‌های ورزشی شده و با تغییر نگرش بسیاری از دانش‌آموزان نسبت به فعالیت‌های تکراری، یکنواخت، بی‌روح و بی‌نشاط، این برنامه‌ها منجر به جذب افراد بیشتری از سنین، طبقات و اقشار مختلف شده و میزان مشارکت آن‌ها را افزایش می‌دهد. برای پیشبرد این مهم، مسئولان می‌بایست فضایی را فراهم آورند که افرادی که طرح‌ها و ایده‌های جدید و خلاقانه‌ای در این خصوص دارند، بتوانند آن‌ها را در فضای مناسبی مطرح کرده و پس از بررسی این طرح‌ها توسط کارشناسان و متخصصان امر، برای بهترین

ایده‌ها، مزایا و پاداش‌های قابل قبولی در نظر گرفته شود. همچنین، مسئله سلامتی و ورزش در ادیان مختلف از جمله اسلام بسیار مورد توجه بوده و در این رابطه سفارشات و تأکیدات بسیاری از سوی کتاب الهی و احادیث صورت گرفته است. با استفاده از این توصیه‌ها می‌توان مسئولین و خانواده‌ها را به مشارکت در این امر ترغیب نمود. از طرفی، با توجه به مذهبی بودن فضای جامعه عراق، باید به این نکته توجه داشت که خدمات ارائه شده در برنامه‌های جامعه‌پذیری دانش‌آموزان از طریق ورزش باید کاملاً مطابق با هنجارها و ارزش‌های دینی و مذهبی جامعه بوده و نباید با آن‌ها مغایرتی داشته باشد. همچنین برای برنامه‌ریزی و برگزاری موفق‌تر این برنامه‌ها لازم است نظرات کارشناسان و مسئولان با نظر رهبران دینی جامعه هم‌خوانی داشته و در صورت وجود ابهام برای هر کدام از آن‌ها، برنامه‌هایی با هدف شفاف‌سازی کمیت و کیفیت برنامه‌ها انجام گیرد؛ چراکه در غیر این صورت، اجرای چنین برنامه‌هایی با موانع و مشکلات زیادی روبرو خواهد شد. موضوع مهم دیگری که مسئولان و دست‌اندرکاران باید به آن توجه کنند، فضای این برنامه‌ها و کیفیت خدمات ارائه شده در آن‌ها می‌باشد که باید به نحوی انجام گیرد که همه دانش‌آموزان فرصت برابر برای شرکت در این برنامه‌ها را داشته و بر وحدت و هماهنگی آن‌ها به عنوان شهروندان یک کشور تأکید شود (دارین و همکاران، ۱۳۹۹).

در عوامل فرهنگی- اجتماعی، مواردی از جمله انتخاب محتوی مناسب برای بخش‌های مختلف طرح ورزش دانش‌آموزی متناسب با هنجارهای فرهنگی، اجتماعی، دینی و مذهبی جامعه، توجه به مسئله سلامت دانش‌آموزان و در نظر گرفتن شرایط عادلانه برای دانش‌آموزان دختر و پسر به منظور مشارکت در ورزش جهت توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی در ورزش مهم هستند. برای جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی از طریق مشارکت در ورزش می‌بایست فرهنگ‌سازی در بخش‌های مختلف کار و در میان ذینفعان مختلف صورت گیرد. اهمیت فرهنگ‌سازی هم در رابطه با ارائه‌دهندگان خدمات و هم در رابطه با دریافت‌کنندگان خدمات ضروری می‌باشد و حتی قبل از ارائه باید در خصوص خدمات و اثرات آن به مردم و حتی مسئولین، اطلاع‌رسانی شود و فرهنگ‌سازی لازم در این خصوص صورت پذیرد تا استقبال خوبی از این برنامه‌ها شود. با گذشت زمان و پیشرفت‌های علمی صورت گرفته در موضوعات مختلف و به‌خصوص در زمینه تکنولوژی و وسایل ارتباط جمعی، فرصتی فراهم شده که مردم در همه اقصی نقاط جهان بتوانند به راحتی با یکدیگر ارتباط برقرار کرده و اطلاعات گوناگونی به دست آورند؛ که در همین راستا، مسئله جهانی شدن و تبدیل دنیا به دهکده جهانی مطرح می‌گردد. برقراری این ارتباطات و کسب اطلاعات گوناگون در مسائل مختلف می‌تواند سبب تغییر نگرش و دیدگاه بسیاری از افراد به خصوص جوانان شده و حتی ممکن است مسائلی که متناسب با فرهنگ و مذهب آن‌ها نیز نمی‌باشد، به تدریج در میان آن‌ها پذیرفته و کم‌کم در سطح جامعه ترویج یابد و بخشی از زندگی مردم شود. این در حالی است که مسئولین جامعه عراق باید با روش‌های گوناگون، سعی در حفظ فرهنگ و ارزش‌های جامعه خویش داشته و برنامه‌ریزی‌های مناسبی در این خصوص انجام دهند. یکی از روش‌های بسیار مناسب برای حفظ فرهنگ و ارزش‌های جامعه، استفاده از ورزش و فعالیت بدنی است؛ چراکه ورزش در هر جامعه‌ای بخشی از

فرهنگ آن کشور بوده و با توجه به ساختار همراه با نشاط، هیجان و جذابی که دارد می‌تواند در جذب جوانان بسیار موفق عمل کرده و با برنامه‌ریزی‌های مناسب، فرصت بسیار خوبی را برای ترویج ارزش‌ها و فرهنگ جامعه فراهم آورد. همچنین، برگزاری برنامه‌های جامعه‌پذیری از طریق ورزش دانش‌آموزی فرصتی را فراهم می‌آورد که افراد با مهارت‌ها و تخصص‌های گوناگون بتوانند در برگزاری بخش‌های مختلف برنامه مشارکت کرده و بدین‌ترتیب، بتوان بر اهمیت حضور آنان در برگزاری هر چه بهتر برنامه‌های مختلف و موفقیت بیشتر جامعه تأکید نمود. همچنین، این برنامه‌ها شرایطی را فراهم می‌آورند که افراد حس زندگی گروهی و جمعی را بهتر درک کرده و با نیازها و خواست‌های جمعی و ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی جامعه بیشتر آشنا شده و به این درک برسند که علاوه بر نیازها و خواست‌های فردی، نیازها و خواست‌های جمعی نیز مطرح بوده و می‌بایست به آن‌ها احترام گذاشته شود. در برگزاری این برنامه‌ها، لازم است به برابری حقوق شهروندان و دوری از تبعیض‌های جنسیتی، قومیتی، زبانی، نژادی و غیره تأکید کرده و حس وحدت و یکی بودن در میان مشارکت‌کنندگان تقویت گردد. لازم به تأکید است که محتوای برنامه‌ها باید کاملاً با هنجارهای فرهنگی و اجتماعی جامعه مطابقت داشته باشند. نتایج این بخش پژوهش با تحقیقات شفيعی و همکاران (۱۳۹۵)، ططری و همکاران (۱۳۹۹) و فورت (۲۰۲۰) مطابقت دارد.

عوامل دولتی - قانونی با مواردی از قبیل میزان سرانه ورزشی تعیین‌شده برای دانش‌آموزان، ارگان‌های مختلف از جمله شهرداری‌ها، نهادهای ذی‌ربط، میزان اهمیت ورزش دانش‌آموزی از سوی دولتمردان، در اولویت سوم عوامل مؤثر بر جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی در ورزش قرار دارند. با توجه به این که هدف اصلی از برگزاری برنامه‌های ورزش دانش‌آموزی، حفظ سلامتی و نشاط آن‌ها در جامعه می‌باشد، ضروری است زمینه‌های لازم برای حضور هر چه گسترده‌تر دانش‌آموزان در این برنامه‌ها فراهم گردد. یکی از موضوعات مهم و اثرگذار بر میزان مشارکت دانش‌آموزان در برنامه‌های ورزشی، مکان برگزاری این برنامه‌ها و نحوه دسترسی به آن‌ها می‌باشد. بر همین اساس، فعالیت‌های ورزش دانش‌آموزی بهتر است در مکان‌هایی همچون پارک‌ها، ورزشگاه‌ها، ایستگاه‌های ورزشی، سواحل دریاها، رودخانه‌ها و ... برگزار گردد که این موضوع با توجه به شرایط جغرافیایی آن منطقه، تعیین‌شده و می‌بایست به نحوی باشد که دسترسی به آن‌ها برای همه راحت، مناسب و با امنیت کامل باشد و تنها محدود به فضای مدارس نباشد. نکته دیگری که می‌تواند در خصوص مکان اجرای برنامه‌های توسعه جامعه‌پذیری ورزش دانش‌آموزی در نظر گرفت، توجه به این مسئله است که چنان‌چه بتوان در قالب برنامه‌های مشخص و سازمان‌یافته‌ای بخشی از این برنامه‌ها را در مکان‌های تاریخی، فرهنگی و گردشگری برگزار نمود، فرصتی برای معرفی و شناخت این اماکن و اهمیت حفظ آن‌ها فراهم می‌گردد و در صورتی که این برنامه‌ها با هماهنگی مسئولین توسط رسانه‌های مختلف مورد پوشش قرار گیرد، اهمیت و تأثیرگذاری آن‌ها در میان دانش‌آموزان گسترش بیشتری می‌یابد. موضوع مهم دیگر، حمایت دولت عراق از پروژه مورد نظر می‌باشد. برای اجرای هر برنامه یا پروژه‌ای در سطح وسیع، حمایت و تأیید دولت و مقامات دولتی لازم و ضروری به نظر می‌رسد. دولت‌ها به عنوان مقامات مسئول و تصمیم‌گیرنده در هر کشور، نقش تعیین‌کننده‌ای در پیشبرد یک برنامه و یک

هدف دارند و چنانچه یک پروژه از سوی دولت و مقامات دولتی مورد حمایت قرار نگیرد، با مسائل و مشکلات بسیاری مواجه خواهد شد و حتی ممکن است از ادامه مسیر باز ماند؛ در مقابل، چنانچه دولت و مقامات دولتی از یک طرح یا پروژه حمایت کنند و بر اهمیت اجرای آن تأکید نمایند، مسیر برای ادامه هموار شده و بسیاری از موانع موجود بر سر راه پروژه از بین خواهد رفت و با تأکید بر تأثیرات مثبت آن در سطح جامعه، اشتیاق مردم به مشارکت در آن برنامه‌ها افزایش خواهد یافت. نتایج این بخش پژوهش با نتایج تحقیقات کودراتشوویچ (۲۰۲۳) و یلدیریم و کاز (۲۰۱۸) مطابقت دارد.

در نهایت، عوامل اقتصادی با مؤلفه‌هایی همچون میزان استقبال بخش دولتی و خصوصی از سرمایه‌گذاری در ورزش دانش‌آموزی، تأمین سرمایه لازم برای تبلیغات و آگاهی‌بخشی در خصوص اهمیت ورزش دانش‌آموزی و رفع موانع سرمایه‌گذاری در این حوزه، بر توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراقی با ورزش تربیتی مؤثرند. برای توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان از طریق ورزش، نیاز است منابع مالی این پروژه‌ها به طرق مختلف تأمین گردند و بخش دولتی و خصوصی در این خصوص نقش اصلی را ایفا می‌کنند. البته میزان مشارکت آن‌ها در تأمین این هزینه‌ها، تا حد زیادی به شرایط اقتصادی کشور بستگی داشته و این‌که در آن برهه زمانی، کشور با چه مسائلی و مشکلاتی روبرو است، همه و همه در اولویت‌بندی برنامه‌های دولت و بخش خصوصی برای تأمین هزینه‌ها تأثیرگذار خواهد بود. همچنین، در کشور عراق، ثبات اقتصادی به دلیل رویکرد کوتاه‌مدت نسبتاً پایین بوده و از طرفی، این پروژه‌ها به زمان نسبتاً زیادی نیاز دارند که بتوانند به مرحله بهره‌برداری برسند. بنابراین، این پروژه‌ها معمولاً در شرایط اقتصادی بی‌ثباتی شکل می‌گیرند. شرایط بی‌ثبات اقتصادی در این کشور از طرفی میزان مشارکت مردم در فعالیتهای ورزشی را افزایش داده و ممکن است از زمان آن‌ها برای مشارکت در فعالیتهای ورزشی بکاهد و از طرفی دیگر، بر شرایط اقتصادی بانک‌ها و مؤسسات مالی که برای تأمین مالی پروژه‌ها کمک‌کننده هستند، تأثیرگذار خواهد بود و این مسئله می‌تواند روند پیشرفت پروژه را تا حد بسیار زیادی تحت تأثیر خود قرار دهد. با توجه به این‌که مدت زمان فعالیت هر دولت در کشور عراق همانند بسیاری از کشورهای دیگر، چهار سال بوده و بعد از آن ممکن است با تغییر رئیس جمهور، همه مسئولین وزارتخانه‌ها یا سازمان‌ها و یا بخش اعظمی از آن‌ها تغییر کنند، این مسئله مطرح می‌شود که گاهی با تغییر این ساختار، میزان حمایت از یک پروژه که شروع آن با دولت قبلی بوده، دیگر به شکل اول نخواهد بود و بدین ترتیب، کمیت و کیفیت برنامه‌های پروژه کاهش یافته و یا حتی ممکن است این پروژه‌ها رها گردند. نتایج این بخش پژوهش با نتایج تحقیقات دوکوگلو و همکاران (۲۰۱۲) و پیران حمل‌آبادی و همکاران (۱۴۰۲) همسو می‌باشد.

عدم دسترسی به برخی افراد که واجد شرایط حضور در تحقیق بودند و پراکندگی جامعه در کل عراق از جمله محدودیت‌های این تحقیق بود. پیشنهاد می‌شود برای توسعه جامعه‌پذیری دانش‌آموزان عراق با ورزش، تمامی اعضای تیم پروژه شامل مدیران و مسئولین، سرمایه‌گذاران، کارکنان و ... در مورد اهمیت و ضرورت این برنامه توجیه شوند و آگاهی و اعتقاد کامل به اجرای آن داشته باشند. همچنین پیشنهاد می‌شود برای افزایش جذب مشارکت دانش‌آموزان عراقی در چنین برنامه‌هایی،

تلاش شود تا محتوای آن‌ها از کمیت و کیفیت بالایی برخوردار باشد و سرانه ورزشی برای دانش‌آموزان این کشور توسعه یابد. افزون بر این، بهتر است محتوای مناسب برای بخش‌های مختلف طرح ورزش دانش‌آموزی متناسب با هنجارهای فرهنگی، اجتماعی، دینی و مذهبی جامعه و به تبع سلیق و علایق دانش‌آموزان عراقی انتخاب شود و شرایط عادلانه برای دانش‌آموزان دختر و پسر به منظور مشارکت در ورزش دانش‌آموزی فراهم شود.

تقدیر و تشکر: از تمامی شرکت‌کنندگان در تحقیق، کمال امتنان را داریم.

منابع

- اسماعیل‌پور باریکی، ا.؛ شجاعی، و. و حامی، م. (۱۴۰۰). عوامل مؤثر بر توسعه ورزش تربیتی ایران با رویکرد آینده‌پژوهی. *رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی*، ۹ (۳۵)، ۱۹۲-۱۷۹.
- پیران‌حمل‌آبادی، م.؛ محرم‌زاده، م.؛ نقی‌زاده باقی، ع. و نوبخت، ف. (۱۴۰۳). موانع و چالش‌های ورزش تربیتی در ایران: یک مطالعه مروری. *اندیشه‌های نوین در ورزش تربیتی*، ۱ (۲)، ۵۵-۷۷.
- حاجی‌زاده، س.؛ نادریان‌جهرمی، م.؛ نوغانی دخت بهمنی، م. و میرصفیان، ح. ر. (۱۳۹۹). نقش مشارکت ورزشی در توسعه الگوی جامعه‌پذیری. *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۸ (۲۱)، ۸۵-۱۱۴.
- حبیبی، آ. و سرآبادانی، م. (۱۴۰۱). *آموزش کاربردی SPSS*. تهران: نارون.
- دارین، ن.؛ نوابخش، م. و نیک‌بخش، ر. (۱۳۹۷). بررسی نقش مربیان ورزشی در جامعه‌پذیری ورزشکاران. *مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد*، ۶۱ (۵)، ۳۰۷۵-۳۰۶۸.
- شفیعی، ش.؛ برومند، م. ر.؛ هژبری، ک. و سلخی، س. (۱۳۹۵). رابطه بین برخی از عوامل جامعه‌پذیری با رشد مشارکت ورزشی جوانان. *فصلنامه مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی*، ۸ (۳)، ۱۱۳-۱۲۶.
- شهوولی کوهشوری، ج.؛ عسکری، ا. ر.؛ نظری، ر. و نقش، ا. ر. (۱۳۹۹). تدوین استراتژی‌های ورزش تربیتی ایران مبتنی بر سناریو. *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۸ (۲۱)، ۲۵۰-۲۲۳.
- ططری، ا. و مؤمنی، ح. (۱۳۹۹). نقش مشارکت در ورزش و اجتماعی شدن در بیماران خاص دانش‌آموزان: پژوهشی پیرامون بازاریابی اجتماعی. *تحلیل‌های جامعه‌شناختی و مدیریتی در ورزش*، ۱ (۴)، ۲۷-۳۳.
- قربانی، ع. و جمعه‌نیا، س. (۱۳۹۷). نقش عوامل اجتماعی (خانواده، مدرسه و گروه همسالان) در جامعه‌پذیری دانش‌آموزان استان گلستان. *جامعه‌شناسی کاربردی*، ۲ (۲)، ۱۱۳-۱۲۸.

۱۰. کریمی، ج.؛ عباسی، ه. و عیدی، ح. (۱۳۹۸). تبیین جامعه‌شناختی پیامدهای اجتماعی مشارکت در ورزش براساس نظریه داده‌بنیاد. *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۷(۱۶)، ۳۰۶-۲۸۵.
۱۱. مختاریور، م. (۱۳۹۸). تبیین جامعه‌شناختی عوامل اجتماعی مؤثر بر جامعه‌پذیری ورزشی. *مطالعات فرهنگی- اجتماعی المپیک*، ۱(۱)، ۱۵۶-۱۲۵.
۱۲. میرزایی کالار، ا.؛ همتی‌نژاد، م. ع. و رمضان‌نژاد، ر. (۱۳۹۹). طراحی مدل توسعه ورزش دانش-آموزی ایران. *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۸(۱۸)، ۶۲-۴۱.

13. Albayrak, A Y., & Bayrakdaroglu, Y (2018), Assessment of Socialization and Sports-Socialization Processes of University Students Studying in Different Sports Branches. *International Journal of Educational Methodology*, 4 (2), 95-100. DOI: 10.12973/ijem.4.2.95
14. Aldoleimi, A. S. S., Salimi, M., & Asefi, A. (2024). Modeling the socialization of Iraqi citizens through public sports. *Sport Management Journal*. Accepted Manuscript. doi: 10.22059/jsm.2024.376907.3308.
15. Angeles, A., Monserrat, M., & Carlos Checa, J. (2024). Use of Social Media, Satisfaction with Body Image, and the Risk of Manifesting Eating Disorders. *Social Sciences*, 13 (1), 105-119. DOI: 10.3390/socsci13020105
16. Al-Yaaribi, A., & Kavussanu, M. (2017). Teammate prosocial and antisocial behaviors predict task cohesion and burnout: The mediating role of affect. *Journal of sport and exercise psychology*, 39(3), 199-208. DOI: 10.1123/jsep.2016-0336
17. Benson, A. J., Evans, M. B., & Eys, M. A. (2016). Organizational socialization in team sport environments. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 26(4), 463-473. DOI: 10.1111/sms.12460
18. Coppe, T., März, V., & Raemdonck, I. (2023). Second career teachers' work socialization process in TVET: A mixed-method social network perspective. *Teaching and Teacher Education*, 121(1), 1-12. DOI: 10.1016/j.tate.2022.103914.
19. Cranmer, G. A. (2018). An application of socialization resources theory: Collegiate student-athletes' team socialization as a function of their social exchanges with coaches and teammates. *Communication & Sport*, 6(3), 349-367. DOI: 10.1177/2167479517714458
20. Dailey, S. L., Alabere, R. O., Michalski, J. E., & Brown, C. I. (2020). Sports experiences as anticipatory socialization: How does communication in sports help individuals with intellectual disabilities learn about and adapt to work? *Communication Quarterly*, 68(5), 499-519. DOI: 10.1080/01463373.2020.1821737
21. Ditmars, M. M. V. (2023). Political socialization, political gender gaps and the intergenerational transmission of left-right ideology. *European Journal of Political Research*, 62, 3-24. DOI: 10.1111/1475-6765.12517
22. Forte, L. (2020). Sport as a vocation: The effects of injury on the socialization processes involved in the production of sporting elites. *International Review for the Sociology of Sport*, 55 (1), 77-97. DOI: 10.1177/1012690218786
23. Gertz, H. J. (2024). Division-I Student-Athletes' Socialization Out of Sports: The Role of Exit Circumstances and Interpersonal Support on Wellness. Clemson University, South Carolina, USA.

24. Kudratshoevich, S. E. (2023). The Importance of Physical Education in the Socialization of the Person. *Proceedings of International Scientific Conference on Multidisciplinary Studies*, Moscow, Russia, pp: 1-8.
25. Oh, Y. (2023). The Relationship between Exercise Re-Participation Intention Based on the Sports-Socialization Process: YouTube Sports Content Intervention. *Behavioral Sciences*, 13, 187-199. DOI: 10.3390/bs13020187
26. Pomohaci, M., & Sopa, I. S. (2016). The importance of socialization through sport in students group integration. *Social-Behavioural Sciences*, 2(82), 151-161.
27. Tindaon, J., Sinaga, E. R. L., Sembiring, V. B., Panjaitan, A. N. C. B., Depari, K. B. (2023). Socialization of the Impact Arising from the Use of the Tiktok Application for School Children at SD Negeri 040443 Kabanjahe for Academic Year 2022/2023. *Journal of Pengabdian Masyarakat Bestaari*, 2(2), 113-118. DOI: 10.55927/jpmb.v2i2.2952
28. Yildirim, M., & Caz, C. (2018). Analysis of Socialization Situations via Sport-based Physical Activity among Students at a School of Physical Education and Sports. *European Journal of Educational Research*, 7 (4), 999-1010. DOI: 10.12973/eu-jer.7.4.999

Investigating the effective factors on the development of students' socialization in sports

Mohammad Vaseq Foad¹, Alireza Zamani Nukaabadi^{*2}

1) M.A. student of sport management, Sport sciences department, Isfahan (Khorasgan) branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran (sumah1363@gmail.com)

2) Assistant professor of Sport Management, Sport sciences department, Isfahan (Khorasgan) branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

Abstract

The purpose of this research was to investigate the factors affecting the development of students' sociability in sports. The current research was applied in terms of purpose and descriptive in terms of method, and its data collection was carried out as a survey. The statistical population of the research included student sports managers, sports management and sociology professors, and physical education teachers in Iraq. The sample of the research was considered to be 384 people based on the table of Karjesi and Morgan due to the unknown number of the population. The data collection tool was a researcher-made questionnaire containing 21 questions based on a 5-point Likert scale. After collecting the data, the effective factors on the development of students' socialization in sports were classified in four dimensions: government-legal, cultural-social, managerial and economic factors. To measure the face and content validity, the questionnaire designed by 10 sports management professors was approved and to measure the reliability of the questionnaire, this questionnaire was given to 30 sample people and by calculating the Cronbach's alpha coefficient equal to 0.83, it was confirmed. The results showed that administrative, cultural-social, government-legal and economic factors are effective in the development of students' socialization in sports. All four factors in total explained about 55% of the variance of the development variable of students' sociability in sports. Social-cultural factors with an effect value of 0.84, governmental-legal factors with 0.82, economic factors with 0.76 and managerial factors with 0.63 were effective on the development of socialization of Iraqi students.

Keywords: Socialization, student', Iraq, educational sports.

Corresponding author's email: (azamani.1381@gmail.com)